

NIEUW de Woonkrant BOUW

Energiezuinig en een prettig binnenklimaat

• Aan de muren in het huis zie je nog duidelijk dat ze gemaakt zijn van stro.

Wonen in een huis van stro

door MARTINE DE VENTE

Als het eerste van de drie biggetjes beter had opgelet, dan was zijn huisje van stro gewoon blijven staan. Een huis van stro is namelijk net zo stevig als een van bakstenen. Strobouw staat nog in de kinderschoenen, maar heeft heel veel voordelen. In een huis van stro ga je zeker niet balen.

Er is geen beter materiaal dan stro, zo vindt Michel Post, voorzitter van de Strobouw Nederland. Post is architect en gespecialiseerd in ecologisch bouwen. Als opdrachtgevers van tevoren geen muren van stro willen, dan zorgt hij er uiteindelijk wel voor dat ze er toch aan gaan, zo beweert hij. „Het bevat geen giftige stoffen en het is heel eenvoudig af te werken”, zo prijst Post het materiaal aan. Bovendien hoeven strogebouwde huizen niet mechanisch geventileerd te worden. „Het binnenklimaat wordt met het materiaal al van nature geregeld.” Een ander groot voordeel is dat stro heel erg goed isoleert. „Gewone” huizen moeten tegenwoordig een isolatiewaarde hebben van 2. De waarde van stro is vier keer zo hoog: 8. En bovendien is het, in tegen-

• Audrey Bronicki voor haar huis van stro. FOTO'S: RIAS IMMINK

Veel bekijks voor strohuis in Veghel

Audrey Bronicki en haar man Piotr raakten verliefd op de vakwerkhuisen in Duitsland, die van oudsher met stro zijn gebouwd. Ze konden in Veghel een kavel kopen en maart 2010 startte de bouw. Op een paar details na is het nu klaar. „Het voelt heel knus.” Volgens Bronicki is dat vooral dankzij het ontwerp. Ze zitten er nog te kort om te voelen of het binnenklimaat echt beter is. Wel heeft ze al gemerkt dat de kamers koel blijven als het buiten warm is. Een huis bouwen met stro is eigenlijk niets anders dan strobalen stapelen. Audrey en Piotr gebruikten de techniek 'cut under tension' waarbij de balen vervolgens strak op elkaar werden geperst en aan elkaar bevestigd met latjes. Verder zijn voor het dak in plaats van dakplaten onder de pannen ook strobalen aangebracht. In Veghel was het bijzondere bouwproject een

bezienswaardigheid. „We hadden soms meer publiek dan de Apenheul”, schampert Bronicki. Behalve de bijzondere manier van bouwen trok ook de camping die af en toe verrees op de bouwplaats veel bekijks in Veghel. Tot vier keer toe hield het echtpaar een demonstratieworkshop voor strobouw, waarbij na oproepen in tijdschriften over ecologisch leven heel veel helpende handen afkwamen. Voor de rest hebben ze alles zelf gedaan. Bronicki en Piotr hebben een grote passie voor ecologisch bouwen. Vandaar dat het huis ook verder ecologisch zeer verantwoord is. „Maar we zijn gewoon het gemiddelde huis, tuin- en keukengezin, hoor”, zegt de moeder van drie kinderen. „Geen geitenwollen sokkentoestanden”, benadrukt ze. Het gezin heeft bijvoorbeeld ook gewoon een wasdroger, maar dan wel eentje die werkt met een

• De keuken in het strohuis. veel energiezuiniger warmtepomp. „Dat dan weer wel.”

Bekijk de bouw van het huis van Audrey en Piotr Bronicki op www.mergelven.eu

stelling tot wat veel mensen denken, een duurzaam materiaal. „Iedereen denkt toch met stro aan De Drie Biggetjes”, zo verwijst hij naar het sprookje met de wolf die een strooienvoet te worden. „Het binnenklimaat wordt met het materiaal al van nature geregeld.” Een ander groot voordeel is dat stro heel erg goed isoleert. „Gewone” huizen moeten tegenwoordig een isolatiewaarde hebben van 2. De waarde van stro is vier keer zo hoog: 8. En bovendien is het, in tegen-

het vooral om te zorgen dat het stro niet nat wordt. „Stro heeft behalve laarzen, een hoed en een jas nodig”, zo vat Michel Post samen. Daarom moet het op een ondergrond staan die ervoor zorgt dat het vocht niet omhoog kruipt, zoals grind. Daarnaast moet de overkapping een overstek hebben, ofwel het dak moet over de strooien muur heen vallen. De wanden werk je af met het al even milieuvriendelijke leemstuc.

„Daarin kun je dan ook de leidingen verwerken”, verzekert Michel Post. Waarom is dan nu niet iedereen met stro aan het bouwen? Post wijst het aan de onbekendheid van het materiaal. „Bouwbedrijven zijn toch bang om iets nieuws te proberen.” Post probeert uit alle macht bekendheid te verwerven voor het materiaal. Hij richtte om die reden de Vereniging Strobouw Nederland op. Deze ijvert ervoor meer

huizen uit stro te laten verrijzen. Inmiddels zijn er bijna honderd nieuw gebouwde huizen opgetrokken uit stro, vooral woningen die gebouwd zijn onder architectuur. Michel Strooien wanden worden tegenwoordig ook in serie geproduceerd voor cataloguswoningen. En daarmee komt het, volgens Post, nu wel degelijk uit de experimentele fase. Meer weten over strobouw? www.strobouw.nl

Nieuwbouwwoningen met stal

Van onze redactie Woonkrant

Het Achterhoekse Velswijk heeft, als de plaatsen tenminste tijdig worden uitgevoerd, een primeur te pakken. De dorpskern krijgt als eerste in ons land een paardenwijk waarin wonen en hippische faciliteiten worden gecombineerd.

„Het hoofdpand wordt een ruitersportcentrum met twee rijhallen van ieder twintig bij zestig meter. Daaromheen komen vijftig paardenstallen en zijn enkele ruimtes gereserveerd voor onder meer een hoefsmid, paardenfysiotherapeut en dierenkliniek. Het complex wordt ondersteund met horeca, waar men koffie of een biertje kan drinken”, zegt bedenker Roy Barthen van adviesbureau 't Bonte Paard, die de plannen begeleidt.

Het wijkje omvat verder zeven goedkopere wooneenheden en vijf vrijstaande woningen. „De zeven woningen staan in directe relatie tot het ruitersportcentrum. Deze bewoners zijn verplicht om een stal te huren en hebben aan

VELSWIJK, woensdag de voorzijde geen tuin, maar een weiland met uitzicht op de paarden. De andere, vrijstaande woningen zijn aanmerkelijk ruimer en luxer. Eigenaren daarvan mogen ook een eigen stal bouwen”, weet de adviseur, die zegt dat bewoners het eerste recht hebben op gebruik van de diverse faciliteiten.

Barthen kwam naar eigen zeggen op het idee om een paardenwijk te realiseren, toen hij slenterde over het evenemententerrein van de Achterhoekse Paardedagen in Zelhem en voorbijtrok aan een kraam van de gemeente Bronckhorst. „Bronckhorst profileerde zich als echte paardengemeente. Ik wilde daar iets bijzonders mee doen en wist tegelijkertijd dat ik nog bezig was met een agrariër, die wilde stoppen.” Een en een is twee, dacht Barthen. Hij trad in overleg met de agrariër en gemeente, met onlangs tot een goedkeu-

• Roy Barthen voor de stallen waar zijn paardenwijk moet komen. FOTO: FRANS YPMA APA-FOTO

Er staat een paard in de wijk

ring leidde. Mits de gemeenteraad het licht ook op groen zet, verrijst in Velswijk de komende tijd de veelbelovende paardenwijk ter grootte van ongeveer 4,5 hectare. „Maar daar moet nog wel het een ander voor gebeuren. De agrariër heeft op drie verschillende plaatsen zeven- à achtduizend mestvarkens en er staat nog achtduizend vierkante meter aan varkensschuren. Die opstal moet gesloopt worden.” De geestelijk vader van de

hippische wijk heeft zijn hoop gevestigd op eind volgend jaar. Dan kan het paardendorpje in zijn ogen gerealiseerd zijn. „We hebben interesse van ongeveer zestig mensen die graag een woning willen kopen, hoewel de verkoop nog niet is gestart. Dat geeft aan dat er behoefte is. Op andere plaatsen kwamen een paardenwijk niet van de grond, omdat de plannen waarschijnlijk te grootschalig waren. Hier is de omvang precies goed.”

VERLICHTE KUNST

Er zijn van die uitdrukkingen die om één of andere reden je hele leven in je geheugen zitten gegrift zoals bij de uitdrukkingen 'het licht zien' en 'ziende blind zijn'. Ik ben een jaar of acht oud op een familie-verjaardag. Mijn vader zegt ergens midden in een conversatie dat het mooi is dat iemand eindelijk het licht heeft gezien. Mijn kinderlijke reactie: 'Was die betrokkene blind dan?' veroorzaakte een lachsalvo dat nu nog nadreunt in m'n oren. Voor 'ziende blind zijn' is een andere reden. Iedere dag kom ik mensen tegen die niet opletten. Bijvoorbeeld dat er iets op de kast staat, waarvan ze niet zien wat het is. De lampen en lampenvoet van de foto zijn hier een mooi voorbeeld van. De eigenaresse wil ze weg doen. Ander interieur. U kent dat. Ze vroeg me of het niet gek was om die oude dingen op Speurders te zetten of ze naar de veiling te brengen. Gek? Het zijn glazen lampen! Duizend keer afgestoft, honderd keer een Glasexbad overleefd en nooit heeft iemand gezien dat in alle drie de naam Daum staat gegraveerd. Dat scheelt wel een beetje in de vraagprijs. Jean Daum financierde in 1875 een glasatelier. Geld, goede moed en (te) weinig kennis. Twee zoons en een schoondochter uit de befaamde glasblazersfamilie Constantin waren een gammele basis om een bedrijf te runnen. De zaak overleefde echter doordat zoon Antonin het (elektrische) licht zag. Zijn ontwerpen met gloeilampen leidden tot een triomf op de wereldtentoonstelling van 1900. In de Jugendstilperiode kwam het bedrijf tot enorme bloei en behoorde met Gallé tot de wereldtop. Ondanks dat in beide wereldoorlogen belangrijke leden van de familie om het leven kwamen, bestaat het bedrijf nog steeds. De lampen van mevrouw zijn van kristal en dateren uit de jaren 60/70 van de vorige eeuw. De lampenvoet moet afgemonteerd worden en is dan 150 euro waard. De complete exemplaren, de grootste meet 38 cm, 200/300 euro.

• Glazen lampen. Lang niet altijd rommel!

EIGEN FOTO'S

Rommel of Rijkdom door René Cogels

van der Baan geboren, de maakster van de, 65 cm grote, ingeleurde ets van de tweede foto. Ik weet op voorhand al zeker dat velen van u, zeker de wat oudere lezers, werk van haar hebben gezien zonder het zich misschien te hebben gerealiseerd. Corrie studeerde aan de Koninklijke Academie voor Beeldende Kunsten in Den Haag. O.a. op de reclameafdeling. Naast kunstschilder was zij een bekwaam aquarellist en ontwerper. Zij werkte voor een aantal tijdschriften, ontwierp boekbanden, illustreerde veel schoolboeken en bijvoorbeeld ook boeken van Anne de Vries. Vandaar die opmerking dat u bijna zeker werk van haar onder ogen hebt gehad.

De afbeelding van de foto geeft een viertal biddende volwassene weer en een kind. Daaronder is het Onze Vader verwoord. Alles in de vorm van een (neo)gotisch, imitatie glas-inloodkraam. De waarde van deze, van rond 1940, is 50 euro.

• Religieuze afbeeldingen kunnen geld waard zijn.

Overigens de moeite waard om u eens te verdiepen in religieuze afbeeldingen. De belangstelling stijgt...

IN & OM HET HUIS
ADVERTEREN? BEL 020.585.9100

OP DE TOEKOMST VOORBEREID WONEN

door RIK BOOLTINK

De seniorenwoning kenden we al. Net als de studentenwoning, HAT-eenheid en starterswoning. Maar wat te denken van de mediorenwoning? Het zijn woningen die leeftijdsbestendig zijn. Je kunt er op middelbare leeftijd gaan wonen en hoeft er nooit meer uit. Leeftijdsbestendige woningbouw heeft de toekomst, zegt architect Hayke Zweede van het Dui-vense Factor Architecten.

Zweede werkte de afgelopen jaren aan het ontwerp van twintig patiobungalows in Cuijk, die deze zomer zijn opgeleverd. Ruim de helft van deze woningen is gelabeld met het keurmerk van de Stichting Initiatieven Realisatie 55+ Woningbouw (SIR-55).

„De patiobungalows voldoen aan alle eisen voor deze leeftijdscategorie. Ze zijn gebouwd op een door-gangs iets groter stuk grond, omdat alle voorzieningen op één verdieping zijn te vinden. Het is echter wel een optie, afhankelijk van de wens van de eigenaar, om er een tweede

Mediorenwoningen zijn levensloop bestendig

laag op te zetten”, zegt architect Zweede, die eerder betrokken was bij twee soortgelijke projecten. Grootste verschil tussen 'normale' woningbouw en huizen voor senioren en senioren is volgens hem de schaalvergroting. „Bij leeftijds-

bestendige bouw is alles net iets groter. De garage is ruimer opgezet, zodat mensen gemakkelijker in en uit een auto kunnen stappen als ze daar naar verloop van tijd moeite mee krijgen. En deuren zijn breder voor het geval dat de bewoner ooit in een rolstoel terecht komt.”

Volgens de architect is de vraag naar dit woningtype steeds groter. „Vroeger heerste de opvatting dat je na je zestigste naar het bejaardentehuis moest. Dat is een misverstand. 55-plussers houden toch van privacy en willen vaak ook nog een kleinschalige, onderhoudsarme tuin van ongeveer zestig vierkante meter”, zegt de architect. „Tegelijkertijd wenst deze leeftijdscategorie ook een stuk sociale veiligheid. Het is voor hen belangrijk dat mensen een oogje in het zeil houden als een andere bewoner een paar weken op vakantie is, wat bij

• Een mediorenwoning met een onderhoudsarme tuin. Het ideaal voor vijftig plussers. FOTO: TRIMAGINE CONCEPT

deze doelgroep nogal eens voorkomt. Daarom staan de bungalows vaak bij elkaar”, legt hij uit. Peter Verleg, landelijk voorzitter van SIR-55, komt op voor de woningbouwbelangen van senioren en senioren in ons land. „We streven naar een vraaggestuurde markt waarin wordt gebouwd wat mensen willen. 55-plussers moeten meer invloed en

zeggenschap krijgen over hun eigen woning en woonmilieu. Onder meer bredere deuren en gelijkvloerse huizen zijn bovendien multifunctioneel voor iedereen”, zegt hij. Met behulp van de stichting zijn intussen zeshonderd woningen gerealiseerd die voldoen aan de vraag van woonconsumenten die bij SIR-55 zijn aangesloten. Er zijn daar-

naast opties op 180 projecten, wat gelijk staat aan vijftienhonderd tot tweeduizend huizen. „Gemakkelijk is nieuwbouw in deze tijd niet, want de markt zit op slot. We zijn daarom ook bezig, op verzoek van de minister, om te kijken hoe bestaande woningen geschikt gemaakt kunnen worden voor 55-plussers”, aldus Verleg.

Direct van 100 fabrikanten & importeurs
10.000 m² MEUBELS & WOONTRENDS
www.livingforall.nl
WEEKENDTIP
LIVING FOR ALL
WOONMALL KORTING
10-30-50%
Industrielaan 10, UDEN donder- & vrijdag koopavond

Blue Dolphin
The natural way to protect
houten vloer renoveren?
(ook stofvrij mogelijk)
vind een adres in de buurt op www.bluedolphin.nl